

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **P. N.**

t. č. ve výkonu trestu ve Věznici Bělušice, Bělušice 66, 434 01 Bělušice
zastoupený advokátem Mgr. Bohdanem Haltmarem, LL. M.
sídlem Masarykovo náměstí 19/18, 789 01 Zábřeh

proti

žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**
sídlem Mírov 27/10, 789 01 Mírov

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované, spočívajícím v neumožnění žalobci uvařit si vodu přímo na cele během výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Mírov v období od 15. 9. 2021 do 14. 10. 2024, popř. si vřelou vodu obstarat v pro něj potřebném množství a teplotě jiným způsobem,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Žalobci byl uložen trest odnětí svobody na doživotí, k jehož výkonu byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Od 23. 1. 2020 do 14. 10. 2024 byl umístěn ve Věznici Mírov.
2. Žalobou se žalobce domáhal ochrany před řadou nezákonných zásahů žalované ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), které souhrnně nazval „*věznění lidí v nelidských a ponižujících podmínkách, spolu s jejich úmyslným zhoršováním*“, mj. požadoval, aby soud určil, že se žalovaná vůči němu dopustila nezákonného zásahu tím, že

mu neumožňovala v období od 15. 9. 2021 do 14. 10. 2024 uvařit si přímo na cele vodu rychlovarnou konvicí, indukčním vařičem, popř. si vřelou vodu obstarat v pro něj potřebném množství a teplotě jiným způsobem.

3. Krajský soud v této části žalobě výrokem III. rozsudku ze dne 19. 6. 2025, č. j. 65 A 59/2023-175 vyhověl a určil, že neumožnění žalobci uvařit si během výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Mírov v období od 15. 9. 2021 do 14. 10. 2024 vodu přímo na cele, bylo nezákonným zásahem žalované. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaná se trvalým zabavením varných konvic z cel, které žalobce průběžně obýval, dopustila nezákonného zásahu, neboť tak jednala v rozporu s čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu pro odsouzené Věznice Mírov (dále „Vnitřní řád“). Nedůvodnou naopak shledal ve vztahu k tomuto zásahu soud námitku žalobce, že mu žalovaná znemožnila pořídit si konvici na vlastní náklady v rozporu s Vnitřním řádem, neboť čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu zakazoval odsouzeným zakoupení varné konvice v prodejně věznice anebo užívání konvice vlastní.
4. Ke kasační stížnosti žalované ale Nejvyšší správní soud (dále „NSS“) výrokem II. rozsudku ze dne 19. 2. 2026, č. j. 10 As 176/2025-91 (dále též „kasační rozsudek“), zrušil výrok III. rozsudku krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle NSS rozhodl krajský soud o této právní otázce v rozporu s (dostatečně) zjištěným skutkovým stavem. NSS dovedl, že žalovaná odebrala varné konvice, protože jejich používání by bylo nežádoucí z bezpečnostních důvodů, čímž byly splněny podmínky pro uplatnění výjimky ve smyslu čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu a pro následný postup podle § 15 odst. 1 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále „ŘVTOS“), tj. pro nahrazení varných konvic na celách roznosem vřelé vody. Dále podle NSS žalovaná vysvětlila také harmonogram výdeje vřelé vody, který je logicky navázán na časový rozvrh dne odsouzených, takže ani v tomto NSS neshledal žádné pochybení, úmyslné zhoršování podmínek odsouzených, či dokonce šikanu. Taktéž dodal, že ze sdělení KSZ vyplynulo, že pitný režim včetně výdeje teplého čaje je vězňům zajištěn a že si žalobce na výdej čaje při stravě dosud nestěžoval.
5. Krajskému soudu NSS uložil, aby v dalším řízení zohlednil výše uvedené závěry a v jejich světle znovu posoudil, zda se žalovaná dopustila tvrzeného nezákonného zásahu.

B) Obsah podání účastníků

Tvrzení žalobce

6. Žalobce tvrdil, že mu žalovaná znemožnila vařit si vřelou vodu v rychlovarné konvici, popř. si vřelou vodu obstarat v potřebném množství a teplotě jiným způsobem, což je v rozporu s § 15 odst. 1 ŘVTOS, ale také se zásadou vyjádřenou v § 2 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (dále „ZVTOS“) a v rozporu s účelem výkonu trestu, neboť odsouzení mají být motivováni k návratu do společnosti a ke zvládnutí vedení soběstačného života na svobodě, k čemuž slouží také příprava teplých nápojů či pokrmů. Pro zachování zdraví je dostatek vřelé vody zase nezbytným v případech nachlazení nebo nemoci. Odstranění indukčních vařičů na konci února 2020 a následně 15. 9. 2021 i varných konvic tak (nejen) pro žalobce znamenalo zásadní zhoršení základních podmínek při výkonu trestu a také zásah do soběstačnosti do budoucna. Místo toho začala být voda, avšak nikoli vřelá, vydávána odsouzeným 2x denně 3 dcl z varných hrnců. Od konce roku se roznos vody konal 3x denně (2–3 dcl), ale opět se nejednalo o vřelou vodu, přičemž při nemoci je dané množství zcela nedostatečné. V případě,

že by odsouzený použil výdej vody na instantní polévku v neděli (studená večeře) či v sanitární den (studená snídaně a studený oběd), už si nemohl udělat např. čaj. Žalobci byl přitom na jaře 2021 odebrán žlučník a byla mu určena dieta D2, u které je doporučeno pít čaj.

7. Žalobce uvedl, že byl ochoten si konvici pořídit sám na vlastní náklady, o což žalovanou požádal, ta však žádost pro rozpor s čl. 6 bodem 12 Vnitřního řádu zamítla. Podle téhož ustanovení Vnitřního řádu přitom mělo být součástí vybavení cel pro 11 a více odsouzených 2 ks varných konvic (tj. na cele pro 24 odsouzených měly být alespoň 3 ks), ve skutečnosti však v cele č. 401 do 14. 10. 2024 žádná nebyla. Podle Vnitřního řádu je přípustné nahradit varnou konvici poskytováním „vřelé“ vody 2x denně jen v případě zjištění závady varné konvice při současném konstatování odborně způsobilou osobou, že je její další používání z bezpečnostních důvodů nežádoucí, avšak v posuzovaném případě nebyly údajně „technicky nezpůsobilé“ varné konvice nikdy reklamovány, a naopak bylo na základě provedené revize vyřazeno 6 varných konvic z důvodu ztráty jejich technických vlastností, poškození a nemožnosti opravy. Odebrání varných konvic z cel také podle žalobce nevedlo ani k úsporám elektrické energie. Používání varných konvic je dle zkušeností a informací žalobce normální v ostatních věznicích (Valdice, Karviná, Ostrava).
8. Dále žalobce zdůraznil, že roznášená voda nebyla ani vřelá ani v dostatečném množství. V ŘVTOS ani v ZVTOS není omezeno maximální množství poskytované vřelé vody, přesto žalovaná VŘ stanovila poskytování max. 3 dcl vody 3x denně. Nadto se tato horká voda roznášela pouze při výdeji stravy, takže pro odsouzené, kteří chodí do práce, již byla voda pouze studená, stejně jako např. pro žalobce, pokud v době roznosu vody uskutečňoval hovor s právním zástupcem.
9. Popsaný šikanózní postup žalované je podle žalobce mimo vnitrostátní právní úpravy také v rozporu s právem na neustálé zlepšování životních podmínek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech.
10. Žalobce tak uzavřel, že nebyl důvod, aby na celách nebyla poskytnuta varná konvice v souladu s Vnitřním řádem, a zároveň, že distribuce vřelé vody místo poskytnutí konvice nebylo dostatečné ani v souladu s čl. 15 ŘVTOS, který se vztahuje např. pro speciální oddíly jako je oddíl se zesíleným stavebně technickým zabezpečením, ošetřovna atd. Dojde-li k poruše konvice, má být podle žalobce výdej vody z varných hrnců pouze dočasným řešením.

Stanovisko žalované

11. Žalovaná odmítla, že by se dopustila nezákonného zásahu. Pro odsouzené zařazené na cele 10. oddílu věznice zajistila výdej vřelé vody na přípravu nápojů a podmínky dodržování osobní hygieny v intervalu 3 x denně prostřednictvím varného hrnce umístěného na chodbě tohoto oddílu, v době výdeje snídaně, oběda a večeře, a to v souladu s § 15 odst. 1 a § 21 odst. 1 ŘVTOS a v souladu s Vnitřním řádem. Samotná organizace výdeje vřelé vody je v gesci pracovníků odborného zacházení ve vězeňství – vychovatelů a službu konajících dozorců v souladu s časovým rozvrhem dne pro odsouzené. Odsouzeným uvedeného oddílu dále žalovaná zajistila pro účely mytí nádobí a praní prádla přístup k tekoucí teplé vodě. Vnitřní řád sice stanoví, že součástí vybavení cely je varná konvice nebo ponorný vařič, avšak s výjimkou případů, kdy se odsouzenému zajišťuje výdej vřelé vody. Žalobce byl ubytován na cele, kde byl přístup k vřelé vodě zajištěn nikoliv varnou konvicí nacházející na této cele, ale prostřednictvím roznosu vody z varného hrnce nacházejícího se na chodbě.

Jednání soudu 12. 2. 2025

12. Při jednání žalovaná v reakci na tvrzení žalobce uvedla, že ve varných hrncích na chodbách byla voda permanentně dohřívána a následně roznášena dle časového rozvrhu, přičemž nebylo v možnostech žalované dobu roznosu přizpůsobovat každému odsouzenému. Žalobce však mohl kdykoli požádat o výdej vřelé vody mimo stanovený časový harmonogram službu konajícího dozorce, což nečinil. To však žalobce popřel a uvedl, že (nejen) on o vřelou vodu v průběhu rozhodného období opakovaně žádal, avšak vždy byla jeho žádost odmítnuta právě s odkazem na časový harmonogram. Dále popsal, že vodu roznášel vždy jeden určený odsouzený pro celý oddíl (tzv. vodař), který z předmětného varného hrnce nabíral vodu do vysloužilé varné konvice o objemu cca 2 litry a tuto dále roznášel do jednotlivých cel, které mu dozorce postupně otevíral. Voda tedy podle žalobce v okamžiku jejího rozlévání konkrétním odsouzeným již nebyla vřelá, takže byla nevhodná a nedostatečně horká pro zalití např. kávy nebo čaje.
13. Dále žalobce popsal, že k odebrání varných konvic pro žalovanou tvrzené technické závady došlo tak, že varné konvice byly odebrány na revizní zkoušku, načež žalobce viděl ve výslechové místnosti na 5. oddíle hromadu varných konvic, které měly vlhké dno z vnější strany, a tudíž se nediví, že takové varné konvice revizí neprošly. Rovněž absence reklamací, které by žalovaná měla jako řádný hospodář uplatnit, svědčí podle žalobce o jejím zjevně zlém úmyslu. S odkazem na čl. 15 Vnitřního řádu žalobce uvedl, že výdej vřelé vody z varných hrnců má představovat pouze výjimku ze standardního opatřování vřelé vody varnými konvicemi přímo na celách.

Jednání soudu 19. 6. 2025

14. Při následném jednání žalobce upřesnil, že zásahu v podobě neumožnění ohřevu vody indukčními vařiči se žalovaná dopouštěla od konce února 2020 a ve varné konvici od 15. 9. 2021.

Jednání soudu 22. 4. 2026

15. Při jednání po kasačním rozsudku NSS žalobce zdůraznil, že stanovoval-li Vnitřní řád po určité období, že varné konvice jsou součástí vybavení cel, založil tím odsouzeným právo se toho domáhat. Následná změna Vnitřního řádu na to vliv nemá. Dále znovu zpochybnil splnění parametru „vřelosti“ vody podle § 15 odst. 1 ŘVTOS jejím roznosem, při němž tato svou teplotu logicky ztrácí. Vnitřní řád sice neumožňoval odsouzeným pořizovat si varné konvice vlastní, avšak právě proto, že vřelá voda zajišťována nebyla, o povolení elektrospotřebiče požádal, a to o malou varnou konvici o objemu 6 dcl a příkonu 200 W, jež splňuje parametry nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu ze dne 15. 3. 2022, č. VS-276-29/č.j.-2022-803632. Žalovaná poukázala na skutečnost, že se Vnitřním řádem již zabýval NSS. Následně pak účastníci diskutovali o tom, zda řešením požadavku žalobce o skutečně vřelou vodu mohlo být jeho úsilí být prvním v řadě při jejím roznosu, přizpůsobit harmonogramu roznosu vody kontakty žalobce s advokáty a jiné aktivity mimo celu, popř. pořízení průhledného termohrnku.

C) Posouzení věci krajským soudem

16. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

17. Podstatou tvrzení žalobce o nezákonnosti zásahu spočívajícím v nemožnosti ohřívat si vodu na cele bylo tvrzení, že mu žalovaná znemožnila vařit si vřelou vodu na indukčním vařiči, v rychlovarné konvici, popř. si vřelou vodu obstarat v potřebném množství a teplotě jiným způsobem, a to tím, že na konci února 2020 odstranila z cel indukční vařiče a následně 15. 9. 2021 i varné konvice, přičemž místo toho začala být voda, avšak nikoli vřelá, vydávána odsouzeným 2x, resp. od konce roku 2021 3x denně v objemu 3 dcl v pevně stanovený čas roznosem z varných hrnců, což je podle žalobce v rozporu s § 15 odst. 1 ŘVTOS a čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu. Žalovaná nezpochybnila, že k odebrání vařičů a následně i varných konvic z cel v žalobcem tvrzeném období přistoupila, namítla však, že pro odsouzené zařazené na celách 10. oddílu zajistila výdej vřelé vody na přípravu nápojů a podmínky dodržování osobní hygieny v intervalu 3 x denně v souladu s § 15 odst. 1 ŘVTOS i v souladu s Vnitřním řádem.
18. Pro posouzení věci tak bylo klíčové zjištění obsahu a interpretace relevantní právní úpravy.
19. Podle § 15 odst. 1 ŘVTOS *odsouzeným, kterým není umožněna vlastní příprava kávy nebo čaje a nevykonávají některý z kázeňských trestů uvedených v § 46 odst. 3 písm. f), g), h) zákona, se poskytuje nejméně dvakrát denně vřelá voda na přípravu nápojů.*
20. Podle čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu je *součástí vybavení cely varná konvice s výjimkou, kdy se odsouzenému na základě níže uvedených důvodů zajišťuje výdej vřelé vody na přípravu nápojů. Odsouzený používá varnou konvici v souladu se schváleným účelem výrobce, dbá na bezpečné, šetrné zacházení s majetkem věznice a úsporné používání z hlediska spotřeby elektrické energie. Při zjištění závady varné konvice zajistí vychovatel její kontrolu odborně způsobilou osobou. Pokud je touto osobou konstatováno, že věc byla poškozena nesprávným používáním nebo používání varné konvice, je z bezpečnostních důvodů nežádoucí, aplikuje se následně postup dle § 15 odst. 1 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŘVTOS“). Odsouzenému se neumožňuje zakoupení varné konvice v prodejně věznice anebo užívání vlastní. Dále je v tabulce k uvedenému ustanovení uvedeno, že v celách pro 01 až 10 odsouzených má být 1 varná konvice a v celách pro 11 a více odsouzených 2 varné konvice.*
21. Jazykovým výkladem citovaného § 15 odst. 1 ŘVTOS dospěl soud k závěru, že uvedené ustanovení obecně závazného právního předpisu nezakládá nárok odsouzeného mít na cele k dispozici jakékoli zařízení k ohřevu vody, tj. vařič jakéhokoli typu ani varnou konvici, ani nárok na opatření si takového zařízení, přičemž k odlišnému závěru nevede ani jakákoli jiná forma výkladu právních norem. Uvedené ustanovení toliko stanoví povinnost poskytnout odsouzeným, kterým není umožněna vlastní příprava čaje nebo kávy, dvakrát denně vřelou vodu, a to bez jakýchkoli podrobností o způsobu tohoto poskytnutí a objemu, který má být poskytován.
22. Ve vztahu k indukčnímu vařiči je tak žaloba nedůvodná, neboť indukční vařič není nárokovou položkou vybavení cely, a tudíž se odebráním indukčních vařičů z cel nemohl žalovaný dopustit nezákonného zásahu. Ve vztahu k varným konvicím je situace komplikovanější, neboť v relevantním časovém období byly ve Věznici Mírov varné konvice předepsanou výbavou cel podle Vnitřního řádu.
23. Vnitřní řád věznice není právním předpisem ve smyslu zákona nebo podzákonného předpisu, nýbrž jde o vnitřní normativní akt vydaný ředitelem věznice se souhlasem generálního ředitelství Vězeňské služby na základě zákonného zmocnění, obsaženého v § 14 ZVTOS. Vnitřní řád konkretizuje práva a povinnosti odsouzených i zaměstnanců věznice

v návaznosti na ZVTOS a ŘVTOS. Jako norma nižší právní síly sice nemůže upravovat jakoukoli problematiku v rozporu se zákonem, či vyhláškou, může však upravit určitou otázku podrobněji ve prospěch odsouzených. Vnitřní řád je závazný pro všechny osoby ve věznici, tj. jak pro odsouzené, tak pro příslušníky Vězeňské služby a další zaměstnance věznice. Jeho závaznost vyplývá explicitně i z § 40 odst. 1 ZVTOS, podle něhož *během výkonu trestu je odsouzený povinen dodržovat vnitřní řád věznice*, přičemž porušení povinností stanovených vnitřním řádem na základě zákona, může být hodnoceno jako kázeňský přestupek podle § 46 odst. 1 ZVTOS. Vnitřní řád je tak právním předpisem s individuální závazností v rámci konkrétní věznice, který aplikuje ZVTOS a ŘVTOS do konkrétních „provozních“ podmínek.

24. Z uvedeného krajský soud dovozuje, že Vnitřním řádem stanovené povinné vybavení cel varnými konvicemi založilo povinnost žalované těmito konvicemi v předepsaném počtu celý vybavit a tomu odpovídající právo odsouzených varnou konvicí k ohřevu vody přímo na celách používat. Zprostit se této povinnosti pak žalovaná mohla toliko v případě, že by byla naplněna některá z výše uvedených výjimek, tj. v případě zjištění odborně způsobilé osoby, že byla varná konvice poškozena nesprávným používáním, nebo v případě zjištění, že by bylo používání varné konvice z bezpečnostních důvodů nežádoucí. V takovém případě pak Vnitřní řád odkazuje na postup podle § 15 odst. 1 ŘVTOS, tj. na nahrazení varné konvice na cele poskytováním vřelé vody dvakrát denně.
25. Otázkou, zda byly v posuzované věci splněny podmínky čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu k aplikaci výjimky, kdy varné konvice na celách nemusí (nemohou) být, se NSS v kasačním rozsudku zabýval. V odst. 64 až 73 rozsudku NSS dovodil, že žalovaná odebrala varné konvice z cel pro ztrátu jejich technických vlastností, poškození a nemožnost opravy, a to na základě revize elektrospotřebičů (zjištěny závady znemožňující jejich bezpečné užívání), tj. odebrala varné konvice, protože jejich používání by bylo nežádoucí z bezpečnostních důvodů, čímž byly splněny podmínky pro uplatnění výjimky ve smyslu čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu a pro následný postup podle § 15 odst. 1 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále „ŘVTOS“), tj. pro nahrazení varných konvic na celách roznosem vřelé vody. NSS nezpochybil, že nahrazení varných konvic výdejem vody mělo být ve smyslu čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu dočasným řešením, avšak Vnitřní řád ani jiný právní předpis podle něj nestanovuje maximální délku výjimečného opatření, takže ze samotné délky trvání výjimečného opatření za daných okolností nelze pro posuzovanou věc dovodit žádné relevantní závěry. NSS poznamenal, že Vnitřní řád je interním normativním aktem nižší právní síly než ŘVTOS, může se v průběhu času měnit, neboť ředitel věznice přirozeně musí reagovat na aktuální záležitosti, přičemž pouze proto, že Vnitřní řád v určitém období umožnil odsouzeným používat varné konvice na celách, nelze dogmaticky trvat na tom, že odsouzení musejí mít takový nárok „navždy“, neboť by tím byla řediteli věznice nepřipustně odňata možnost reagovat na aktuální situaci.
26. Shrnutý závěr NSS (v podrobnostech viz samotný rozsudek NSS), že žalovaná odebrala varné konvice z cel v rozhodném období v souladu s čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu, je právním závěrem vysloveným NSS ve zrušujícím rozsudku, jímž je krajský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán. Závazným právním názorem je podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS *„třeba rozumět ve zrušujícím rozsudku vyjádřený závěr o aplikaci a interpretaci práva, jež bylo nebo mělo být užito v rozhodované věci a jímž se tento soud zabýval ke kasačním námitkám, nebo jímž se zabýval nad*

jejich rámec v mezích § 109 odst. 2, 3 s. ř. s.“ Právě o takový případ závěru o aplikaci a interpretaci práva se v posuzované věci jedná.

27. Žalobci tak lze sice přisvědčit, že v rozhodném období byly varné konvice ve Věznici Mírov s ohledem na výše reprodukované znění Vnitřního řádu povinnou součástí vybavení cel, avšak pro posouzení důvodnosti žaloby je zásadní právní závěr NSS, že tyto varné konvice byly v daném období v souladu s čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu z cel, které žalobce obýval, odebrány a následně stran zajištění vřelé vody žalovanou aplikován § 15 odst. 1 ŘVTOS. Z uvedeného důvodu dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je v části, v níž se žalobce domáhal deklarace nezákonnosti zásahu žalované spočívajícího v neumožňování žalobci v období od 15. 9. 2021 do 14. 10. 2024 uvařit si přímo na cele vodu rychlovarnou konvicí, nedůvodná.
28. Ve zrušeném rozsudku pak krajský soud dospěl i k závěru, že nedůvodnou je žaloba i v části, v níž žalobce požadoval deklaraci nezákonnosti zásahu žalované spočívajícího v neumožňování mu si v období od 15. 9. 2021 do 14. 10. 2024 obstarat si vřelou vodu v pro něj potřebném množství a teplotě jiným způsobem, což skutkově vymezil tak, že mu žalovaná znemožnila pořídit si vlastní rychlovarnou konvici na vlastní náklady. I na tomto závěru krajský soud setrvává, neboť výše citovaný čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu zakazoval odsouzeným zakoupení varné konvice v prodejně věznice anebo užívání konvice vlastní. Na uvedeném závěru pak nic nezměnilo ani tvrzení žalobce, že požádal o povolení malé varné konvice o objemu 6 dcl a příkonu 200 W, jež splňuje parametry nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu ze dne 15. 3. 2022, č. VS-276-29/č.j.-2022-803632.
29. Krajský soud z provedených důkazů zjistil následující skutečnosti:
- Z žádosti žalobce ze dne 15. 9. 2021 o „*rychlé vydání konvice ze skladu*“, že žalobce požádal vychovatele, aby mu bylo umožněno používat v cele 301 vlastní konvici na vaření vody pro čaj a kávu, kterou má ve skladu, a to s odůvodněním, že byla dne 15. 9. 2021 konvice z cely odebrána na technickou revizi a nevrácena, přičemž vychovatel k žádosti připojil stanovisko, že konvice byly kontrolovány a poté odebrány z důvodu následné revize a že z tohoto důvodu se horká voda zajišťuje z hrnce na chodbě s tím, že není přípustné mít konvici vlastní.
 - Z žádosti žalobce ze dne 16. 9. 2021 o „*umožnění používání vlastní varné konvice*“, že žalobce požádal vedoucího oddělení výkonu trestu, aby mu bylo s ohledem na odebrání konvic 15. 9. 2021 umožněno užívat varnou konvici ze skladu, jež byla používána již ve Věznici Valdice, přičemž vedoucí oddělení výkonu trestu žádosti žalobce dne 17. 9. 2021 nevyhověl s odkazem na poslední větu čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu. Vyřízení žádosti převzal žalobce dne 20. 9. 2021.
 - Z žádosti žalobce ze dne 6. 6. 2022 o „*povolení rychlovarné konvice*“, že žalobce požádal vedoucího oddělení výkonu trestu, aby mu byla povolena rychlovarná konvice, která splňuje nařízení VOV č. j. VS-276-29/č.j.-2022-803632, tzn. elektrospotřebič do 250 W s tím, že chce žalobce zároveň dobrovolně platit paušální měsíční náklady za spotřebovanou energii. Přílohou žádosti byla typová specifikace předmětné rychlovarné konvice Rohnson R-7606 a prohlášení žalobce, že se seznámil s nařízením vedoucího oddělení výkonu trestu, kterým se upravuje zákonná revize elektrospotřebičů a souhlasí s tím, aby byla u tohoto elektrospotřebiče provedena za úplatu kontrola technických parametrů, aby byl opatřen pečeti a logem Vězeňské služby ČR, do nichž je zakázáno jakkoli zasahovat a že bude elektrospotřebič pravidelně na náklady žalobce kontrolován

odborně způsobilou osobou. Vedoucí oddělení výkonu trestu užívání tohoto elektrospotřebiče žalobcem nepovolil dne 8. 6. 2022, což žalobce vzal téhož dne na vědomí.

- Z nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu ze dne 15. 3. 2022, č. VS-276-29/č.j.-2022-803632, nazvaného „*Zákonná revize elektrospotřebičů*“, že vedoucí oddělení výkonu trestu s odkazem na § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí, stanovil další požadavky na bezpečnost používání elektrického spotřebiče místním provozním bezpečnostním předpisem, a to minimálně v rozsahu daném normovou hodnotou. Nařízení stanoví, že za elektrospotřebič se považuje věc s napájením na 230 V, že u elektrických spotřebičů v soukromém vlastnictví odsouzené osoby si za platnou revizi elektrospotřebiče odpovídá vlastník a že elektrický spotřebič bez platné revizní zprávy nesmí být ve věznici používán. V čl. 1 nařízení stanoví, že o povolení elektrospotřebiče rozhoduje vedoucí oddělení výkonu trestu Věznice Mírov na základě písemné žádosti odsouzeného vlastníka elektrospotřebiče a protokolu o revizi, jež jsou přílohami nařízení, a že vedoucí oddělení výkonu trestu může stanovit konkrétní podmínky, za kterých bude užívání elektrospotřebiče povoleno. Dále nařízení upravuje otázky nabytí elektrospotřebiče, jeho dočasné uložení, realizaci revizních prohlídek, revizní lhůty, úhradu paušální náhrady za spotřebu elektřiny, vedení související dokumentace a další podmínky.
30. Z uvedených zjištění lze učinit skutkový závěr, že žalobce po 15. 9. 2021 opakovaně žádal žalovanou o umožnění používat na cele vlastní varnou konvici z důvodu odebrání varných konvic z cel, které zajistila předtím sama žalovaná, avšak jeho žádosti nebylo žalovanou vyhověno právě s odkazem na čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu. Nařízení vedoucího oddělení výkonu trestu ze dne 15. 3. 2022, č. VS-276-29/č.j.-2022-803632 je místním provozním bezpečnostním předpisem, jímž byly blíže upraveny požadavky na bezpečný provoz elektrospotřebičů ve Věznici Mírov, nikoli předpisem, který by upravoval či vyjmenovával přípustné elektrospotřebiče v této věznici podle jejich technických parametrů. Výslovný zákaz používání vlastních varných konvic odsouzených na celách, upravený v poslední větě čl. 6 odst. 12 Vnitřního řádu, tudíž není tímto provozním předpisem jakkoli dotčen. Žalovaná dodržela předepsanou proceduru tím, že o žádosti žalobce o povolení elektrospotřebiče rozhodl vedoucí oddělení výkonu trestu, který ji zamítl v souladu s hmotněprávním předpisem, jímž je Vnitřní řád. Z uvedeného důvodu dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je nedůvodná i v části, v níž se žalobce domáhal deklarace nezákonnosti zásahu žalované spočívajícího v neumožňování mu si v rozhodném období obstarat vřelou vodu v pro něj potřebném množství a teplotě jiným způsobem, konkrétně používáním vlastní varné konvice.
31. Pro úplnost krajský soud uvádí, že na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani žalobcem tvrzená skutečnost, že mu ve Věznici Valdice bylo používání vlastní varné konvice umožněno. Jak již uvedl výše, není varná konvice povinným vybavením cely podle obecně závazného právního předpisu (zákona či vyhlášky), přičemž interní předpisy, jimiž jsou vnitřní řády věznic, platí vždy jen pro konkrétní věznici.
32. V odst. 75 kasačního rozsudku dále NSS krajskému soudu uložil, aby se zabýval i tím, zda a jak je třeba pojednat o dílčích otázkách, jež dosud pro nadbytečnost neposoudil a zda je třeba doplnit dokazování, či pro posouzení postačí doposud zjištěné skutečnosti.

33. Krajský soud však dospěl k závěru, že zabývat se otázkami, zda byla voda roznášena z varných hrnců v době roznosu skutečně vřelá, zda žalobce žádal o poskytování vody mimo stanovený harmonogram a nově také, zda bylo v jeho možnostech zajistit si přednostní postavení při rozlívání roznášené vody, přizpůsobit harmonogramu roznosu vody své aktivity mimo celu, či zajistit si zachování teploty vody pořízením termohrnku přípustných parametrů, by bylo s ohledem na formulaci žalobního petitu zcela nadbytečné.
34. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu, avšak skutková zjištění činí jen potud, pokud jsou právně významná pro projednávaný nárok. Nárok vymezuje žalobce v případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem tzv. žalobním petitem, tj. návrhem výroku rozsudku podle § 84 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Tento petit je pro soud závazný (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 97/2016-43) a soud není oprávněn jasně formulovaný žalobní petit překročit (srov. např. rozsudek NSS ze dne 20. 4. 2018, č. j. 4 Ads 78/2018-53, bod 15, a tam odkazovaný nálezn Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. II. ÚS 3137/09). Z toho plyne, že vymezí-li žalobce předmět řízení tvrzeným zásahem a petitem, soud nebude činit skutková zjištění k otázkám, které se tohoto vymezení přímo netýkají a jejichž zodpovězení nemůže vést k závěru o důvodnosti či nedůvodnosti žaloby. Jinými slovy, soud v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem nezjišťuje skutkový stav bezbřezě, nýbrž pouze v rozsahu skutečností rozhodných pro posouzení důvodnosti žaloby a pro rozhodnutí o žalobním návrhu.
35. Jak již soud uvedl výše, žalobce žalobou požadoval, aby soud určil, že se žalovaná vůči němu dopustila nezákonného zásahu tím, že mu neumožňovala v určeném období uvařit si přímo na cele vodu rychlovarnou konvicí, indukčním vařičem, popř. si vřelou vodu obstarat v pro něj potřebném množství a teplotě jiným způsobem. Pro určení zákonnosti takto vymezeného zásahu bylo tudíž zcela irrelevantní zabývat se výše uvedenými skutečnostmi, jakkoli je žalobce v žalobě a dalších podáních barvitě popsal. Skutečná teplota roznášené vody by mohla být relevantní skutkovou otázkou pouze v případě, pokud by žalobce požadoval, aby soud určil, že nezákonným zásahem žalované bylo nezajištění vřelé vody jejím roznosem podle § 15 odst. 1 ŘVTOŠ v rozhodném období, což ale žalobce neučinil. Soud přitom není povinen vyzývat žalobce k úpravě žalobního petitu, je-li žalobní petit formulován jednoznačně a pouze nepokrývá veškerá tvrzení žalobce. Žalobce jasně vymezil, co po soudu požaduje, a proto se soud omezil jen na zjišťování skutečností rozhodných pro posouzení důvodnosti žaloby. Zodpovídáním otázek souvisejících či navazujících na skutkový stav rozhodný pro posouzení důvodnosti žaloby by již soud překročil předmět řízení vymezený žalobním petitem, jímž je vázán, což by bylo zcela v rozporu se zásadou ekonomie řízení.
36. Soud proto zamítl provedení všech důkazů, jimiž žalobce navrhoval prokázat svá tvrzení o nedostatečné „vřelosti“ roznášené vody a dalších skutečnostech uvedených v odst. 33.

D) Závěr a náklady řízení

37. S ohledem na shora uvedené krajský soud ve vztahu k zásahu týkajícímu se neumožnění ohřevu vody na cele podle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.
39. O nákladech ustanoveného zástupce rozhodne soud samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nelze** podat kasační stížnost. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena – v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 22. dubna 2026

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu